

Universitätsbibliothek Paderborn

**Avgvstini Barbosæ I. V. D. Lvsitani, Protonotarii, Et
Ivdicis Apostolici designati pro Tribunali Nunciaturæ
Hispaniæ, ac insignis Ecclesiæ Vimaranensis Thesaurarij
Maioris, Collectanea Doctorvm, Qui ...**

Barbosa, Agostinho

Venetiis, 1643

5. De dispensationibus in gradibus prohibitis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14108

affinitatis ex fornicatione contractum, ideo non obstante eo posse contrahiri sine dispensatione Apost. licet huiusmodi affinitas contracta fuisse ante confirmationem Concilij Trident. refert decimum Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarre lib. 4. titulu 15. lib. 1. de matrimonio numero 92.

12. Et ideo non peccare peccato incestus, sed solum similes fornicationis illum, qui accedit ad consanguineam in tertio, vel quarto gradu eius, cum qua prius fuit forni-

catus, resolunt Salzed ad Bernard. in præf. cap. 84. in fine. Emman. Sæ in aphor. verb. luxuria num. 2. Gutier. canonie. lib. 1. cap. 23. num. 3. Fr. Emman. in summ. tom. 1. cap. 209. num. 2. conclus. 2. quos refert & sequitur Sanctarel. dicto q. 67. num. 3.

Ac Episcopum auctoritate ordinaria non habere facultatem in gradibus affinitatis, seu consanguinitatis à iure prohibitis contrahentes matrimonia dispensandi, refert decimum Armendar. d.l. 1. de matrimonio num. 99.

De dispensationibus in gradibus prohibitis.

C A P V T V.

1. Doctores de materia huius text. agentes.
2. Intelligitur de contrahentibus cum quocunque impedimento dirimenti.
3. Ignorantia crassa excusat, dummodo non sit ingens temeritas.
4. Episcopus non potest ordinari in impedimentis dirimenti dispensare.
5. Dispensatio super impedimento consanguinitatis, & affinitatis non facta mentione de copula habita inter impetrantes, est subreptitia.
6. Dispensatio redditur nulla ex copula precedente dispensationem, si de ea non fuerit facta mentio in supplicatione.
7. Dispensatio super impedimento cognitionis, vel etiā publicæ honestatis, non facta mentione de copula habita est subreptitia.
8. Matrimonium si ea intentione contrahatur ab habitibus impedimentum dirimens ut facilius Papa dispensem, tunc facienda est mentio tum de matrimonio contracto, tum de animo, quo initum est.
9. Impedimenta plura non connexa quando sunt eiusdem speciei, & rationis, sunt omnino exprimenda, vt dispensatio sit valida.
10. Causæ ad dispensandum in impedimentis matrimonii qua.
11. Dos minus competens.
12. Femina an dicatur pauper & carere dote, que nihil

^a Cap. fin. §. pe. de clandes. despon. cle. vniue de confang. & affinit.

^b Cap. fin. de immu. Eccl. c. quia frust. de vnu.

Si quis intra gradus prohibitos scienter matrimonium contrahere præsumperit, separetur, & spē dispensationis consequendæ careat, idque in eo multo magis locum habeat, qui non tantum contrahere, sed etiam consummare auctus fuerit. ^b Quod si ignoranter id fecerit, si quidem solemnitates requisitas in contrahendo matrimonio neglexerit, eisdem subiecti pœnis. Non enim dignus est, qui Ecclesia benignitatem facile experiatur, ^b cuius salubria precepta temere contempsit. Si vero, solemnitatibus adhibitis, impedimentum aliquod postea subesse cognoscatur, cuius ille probabilem ignorantiam habuit, ^y tunc facilius cum eo, & gratis dispensari poterit. In contrahendis matrimonij vel nulla omnino detur dispensatio, vel raro, & idque ex causa, & gratis concedatur. In secundo gradu numquam dispensetur, nisi inter magnos Principes, & ob publicam causam.

1. **V**ide Fernandez in examine Theologa moralis part. 3. cap. 16. §. 2. à num. 5. Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarre lib. 4. tit. 1. 1. de matrimonio num. 100. cum seqq. Valer. Reginald. in præf. fori parv. lib. 31. nu. 139. cum seqq. & num. 198. & num. 203. Rebello de obligat. iustit. part. 2. lib. 3. quest. 5. à num. 19. Aigid. de ConincK. de sacrament. & censur. tom. 2. disput. 33. à num. 42. Vgolin. de officio, & potest. Episcopi cap. 60. Vincent. Filliuc. in quest. moralibus tract. 10. quest. 10. Sanch. de matrimonio. lib. 8. Gaspar Hurtado eod. tract. disput. 26.
2. a. Si quis intra gradus prohibitos, &c.] Intelligentum esse de contrahentibus cum quocunque impedimento direcente, asserunt Philiarch. de officio. Sacerd. tom. 1. part. 2. lib. 2. cap. 13. in princip. Petr. de Ledesma de matrimonio quest. 56. artic. viii. dub. 2. diffic. 1. conclus. 1. Tolet. in instruict. sa-
- cerd. lib. 7. cap. 22. num. 3. Sanch. de matrimonio lib. 3. disput. 42. num. 7. & lib. 8. disput. 25. num. 24. Sanctarel. var. resol. lib. 1. 9. 54. num. 3.
- b. Quod si ignoranter id fecerit, &c.] Ignorantiam crassam excusat, dummodo non sit ingens temeritas, resoluit Sanch. de matrimonio lib. 2. disp. 40. num. 4. in med.
- y. Tunc facilius cum eo & gratis dispensari poterit.] A solo scilicet Romano Pontifice intelligi idem Sanch. 4. lib. 8. 4. disput. 6. num. 19. Episcopum enim non posse ordinari in impedimentis dirimenti dispensare, resolunt Sanch. lib. 2. disput. 40. Garc. de benef. part. 11. cap. 5. num. 344. Vasq. 1. 2. cap. 2. Aigid. de ConincK. d. disput. 43. dub. 3. Bafil. Pont. de matrimonio. lib. 8. cap. 13. Gaspat Hurtado eod. tract. disput. 26. diffic. 2. & alij plures per me citati de officio, & potest. Episcopi part. 2. alleg..

Dispensatio

5. Dispensationem super impedimento consanguinitatis, vel affinitatis, non facta mentione de copula habita inter impetrantes, esse subreptitiam, & inualidam, tueruntur Mich. Galleg. de cognat. spirituali, cap. 24, §. num. 1. S. Mattheus, lib. 1. select. cap. 9. num. 2. Nauarr. in man. cap. 22. num. 86. Gambar. de officio, & potest. Legati, lib. 7. ii. de dispens. legator. circa matrimonia, num. 49. Ludovic. Lop. in instruct. conscient. tom. 1. cap. 296. Gutier. canon. lib. 1. cap. 15. num. 16. Fr. Emman. del orden del Inizio, cap. 10. num. 4. Zerol. in praxi Episcop. part. 1. verb. dispensatio, §. 4. Valer. Reginald. in praxi fori paenitent. lib. 31. num. 200. vers. simulque. Paul. Comitol. respons. moral. lib. 1. q. 104. Quarant. in summa Bullarij. verb. matrimoniales dispensationes, num. 13. Sanch. de matrimonio, lib. 3. disp. 1. 4. num. 3. & lib. 8. disp. 25. Gutier. cod. tract. cap. 124. num. 1. cum seqq. Gaspar Hurtado in simili tract. disp. 26. diffic. 5. Rebell. d. part. 2. lib. 3. quest. 5. num. 24. Marc. Anton. Genuens. in praxi. Archiepif. Neapol. cap. 25. num. 4. Galer. in marg. causum conscient. verb. dispensatio, pag. 78. col. 1. & verb. incestus, ultim. latè Nicol. Garc. de benefice. part. 8. cap. 3. num. 21. cum seqg. Aloys. Ricc. in praxi rerum fori Eccles. decis. 687. in 1. edit. alias resolut. 583. in 2. edit. & in decis. Curiae Archiepif. Neapol. decis. 28. à princip. part. 4. Sanctarel. var. resolut. lib. 1. quest. 5. 2. per totam.
- Contra Nauarr. consil. 1. quest. 19. sub tit. de constitut. & consil. fin. de cognat. spiritual. & consil. 8. & 9. de consanguinit. & affinit. in nouis. Salzed. ad Bernard. in praxi, cap. 129. addit. 1. in fine, verf. unde merito, in ultim. edit. Emman. Sà in aphorism. verb. dispensatio, num. 10. Vega tom. 2. summ. cap. 34. casu 97. ver. nota porque viene, Fr. Emman. sibi contrarium in summa tom. 1. cap. 23. num. 51. Henriquez. d. lib. 12. cap. 2. §. 4. & 7. Lel. Zech. de republ. Ecclesiast. capitulo 28. de Parvacho, pagina 337. Petr. de Ledesma de matrimon. questione 56. articulo 5. & in summa part. 1. de Sacrament. vbi de Sacrament. matrimon. cap. 27. diffic. 3. conclus. 1. Ceuall. commun. contra commun. 737. Basil. Pont. de Sacrament. matrimon. libro 8. capitulo 17. §. 6. existimantes taciturnitatem copulae habite ante concessionem, seu commissionem. Papæ non irritare dispensationem consanguinitatis, aut affinitatis.
6. Et ideo dispensationem reddi nullâ ex copula præcedente dispensationem, si de ea non fuerit facta mentio in supplicatione, copulam vero superuenientem post dispensationem ab Ordinario factam non impedire matrimonij validitatem, refert decisum Garc. d. part. 8. cap. 3. num. 70. in fine.
7. Dispensationem super impedimento cognitionis spiritualis, vel etiam publicæ honestatis, non facta mentione de copula inter impetrantes habita, esse subreptianum & nullam per text. in cap. 2. de eo. qui cognovit cons. uxoris sua, resoluunt Galleg. d. tract. de cognat. spiritual. cap. 24. Matien. in rub. tit. 1. gloff. 1. num. 137. lib. 5. noue recop. Gutier. canon. lib. 1. cap. 23. num. 15. Menoch. de arbitr. casu 502. à nu. 1. Garc. d. part. 8. cap. 3. num. 64. & 66.
8. Si matrimonium ea intentione contrahatur ab habentibus impedimentum dicimus ut facilius Papa dispenset, in tali casu esse faciendam in impetracione dispensationis mentionem tum de matrimonio contracto, tum de animo, quo iunctum est, tradunt Couarr. de sponsal. part. 2. capitolo 6. §. 10. numero 14. Philarch. d. capitolo 13. in princip. Anton. Cuch. institut. maior libro 5. titulo 13. numero 8. Gutier. lib. 2. canon. capitolo 15. numero pen. Petr. de Ledesma de matrimon. quest. 56. articulo 8. dub. 2. diffic. 1. conclus. 1. Sanch. d. lib. 8. disp. 25. num. 22. Garc. d. part. 8. cap. 3. num. 21. Sanctarel. d. quest. 54. num. 1. & 2. Nauarr. in cap. 5. quando, de rescript. except. 5. numero 5. vbi sic ait. Non solum oportet mentionem facere contraceti male matrimonij scienter, sed etiam fraudis, qua grauiter peccando sunt vbi, ut benignior in eos effet Rom. Pontifex, alioquin enim huiusmodi dispensationes ipso iure inutiles erunt; apud Deum quidem, qui omnia nouit, & in foro conscientie simpliciter; apud homines autem rancrum, si & quantum ea fraus probari potest; & in manual. capitolo 22. num. 86. his verbis, licet olim facilis dispensatio in impedimentis eorum qui iam etiam scienter contrahaverunt, & consummaverunt matrimonium, hodie tamen iure Concil. Tridentin. sess. 24. cap. 5. de Reformat. matrimon. facilius dispensatur, & consummatio illiciti matrimonij, qua olim Barbos. Colleit. in Concil. Trid.
- inclinabat Papam ad dispensandum, hodie retrahit. sic etiam Tolet. lib. 7. cap. 22. num. 3. vbi ita ait, Illi qui scienter contrahunt, & habent copulam, ut facilius imperent dispensationem à Papa, debent narrare Pontifici se illa intentione habuisse copulam, & contraxisse ut facilius eum eis dispensaretur, quo non narrato dispensatio nulla est.
- Impedimenta plura non connexa quando sunt eiusdem speciei, & rationis, vt quando quis est conianguineus alteri ex duplice parte, esse necessariò exprimenda, vt dispensatio sit valida, tenent Saneh. d. lib. 8. disput. 24. Egid. de Coninc K d. disp. 33. dub. 6. Basil. Pont. de matrimon. lib. 8. cap. 17. §. 5. Gaspar Hurtado in simili tract. disput. 26. diffic. 6. num. 18. contra Henr. Pett. de Ledesma. Ven. Fr. Emman. & alios.
- Idque ex causa, &c. J. Causas, quæ hodie in praxi versantur in Romana Curia, pro quibus dispensationes in impedimentis matrimonij conceduntur, referunt Galleg. de cognat. spiritual. cap. 22. Henr. in summa lib. 12. cap. 3. §. 9. Fr. Emman. in summa tom. 1. cap. 237. Petr. de Ledesma etiam in summa part. 1. de Sacrament. vbi de Sacrament. matrimon. cap. 17. concil. 5. cum seqg. Sanch. d. lib. 8. disput. 19. Valer. Reginald. in praxi fori paenit. lib. 31. num. 196. cum seqg. Farin. in praxi crimin. part. 5. q. 149. num. 149. Egid. de Coninc K de Sacrament. & censur. tom. 2. disput. 33. num. 45. cum seqg. Armendar. in addit. ad recop. legum Nauarr. lib. 4. tit. 15. l. 1. de matrimon. n. 110. cum seqg. Campan. in diuers. iuris Canon. rub. 6. cap. 3. num. 41. Gaspar Hurtado d. disput. 26. diffic. 3.
- Prima causa est, Quod cum Oratrix dote habeat minus competentem iuxta status sui conditionem, cum qua virum sibi non consanguineum, vel affinem paris conditionis, cui nubere possit, inuenire queat, & dictus Orator intendat illam cum dicta minus competenti dose in uxorem duco, &c. quam referunt Iacob. de Graff. in aureis decis. part. 1. lib. 2. cap. 81. in fine, Fr. Emman. dicta cap. 237. concil. 1. num. 2. Galleg. d. cap. 22. num. 8. Gutier. canon. lib. 2. cap. 15. num. 107. Petr. de Ledesma de matrimon. quest. 56. art. fin. & in summa part. 1. de Sacrament. vbi de Sacrament. matrimon. c. 27. concil. 5. Henr. in lib. 12. cap. 3. §. 9. vers. tertia, Aloys. Ricc. in collect. decis. part. 4. collect. 709. & in praxi rerum fori Eccles. decis. 265. in 1. edit. alias resolut. 227. num. 8. in 2. edit. Egid. de Coninc K d. tom. 2. disp. 33. num. 47. Campan. d. num. 41. Gaspar. Hurtado dicto diffic. 3. num. 11. vers. tertia, Valer. Reginald. d. lib. 31. num. 194. vbi num. 196. subdit censendam iustam causam dispensandi, cum in defectu ipso dote inuenitur ratio pietatis.
- Vtrum feminam in ordine ad hunc effectum possit dici pauper, & carcere dote, que nihil quidem habet proprium, habet tamen parentes, aliove consanguineos diuitias? vide Couarr. de sponsalibus part. 2. cap. 6. §. 9. & 10. Sanch. d. lib. 8. disput. 19. num. 19. & 20. Egid. de Coninc K d. tom. 2. disp. 33. num. 48. vbi resolut non dici pauperem si illos possit cogere ut statim dent dotem? dici tamen quando de facto costaret nullum non consanguineum, qui sit paris conditionis cum ea feminam, velle eam habere uxorem, eo quod communiter sibi persuadeant parentes non daturos sufficientem dotem.
- Secunda, Quod cum dicta Oratrix in dicto loco propter illius angustiam virum sibi non consanguineum, vel affinem paris conditionis, cui nubere possit, inuenire nequeat, &c. referunt Galleg. d. cap. 22. num. 10. Henr. in q. d. §. 9. Vega in summa tom. 2. cap. 34. casu 167. Fr. Emman. d. cap. 237. num. 2. vers. la quarta. Iacob. de Graff. de arbitrijs confess. cap. 43. Sanch. d. lib. 8. disput. 19. num. 12. Aloys. Ricc. d. se sol. 227. num. 8. Egid. de Coninc K d. disp. 33. n. 46. Valer. Reginald. d. lib. 31. n. 196. vers. ad tertiam vbi resolut requiri tantum, ut intra oppidum proprium feminam non inueniatur æqualis, cui nubebat, refertque ita decisum suffit, Gaspar Hurtado d. diffic. 3. n. 11. vers. secunda, Sanch. d. disput. 19. num. 13. dicens num. 15. non esse adstringenda madibra ad nubendum alicui veluto, aut duroris, intolerabilioris ingenii.
- Tertia, Quod cum inter dictorum Oratorum parentes, consanguineos, vel affines graues inimicitia orta iam sint, & ad praesens vigant, aliunde tamen quam ex causa matrimonij inter Oratores contrahendi prouidentes, & ante illius tractatum exorti, & certum sit quod si Oratores prædicti inuicem

- matrimonialiter copularentur, inimicis huiusmodi omnino componerentur: pro illis igitur componendis, ac pro bono pacis Oratores predicti cupunt, &c. referunt Sanch. d.lib.8. disput. 19.num.8. Valer. Reginald. d.lib.31. num.196. vers. ad secundam, Galpar Hurtado d. dispe. 3. num. 11. vers. prima.
15. Quarta. Quid cum inter dictos Oratores, seu eorum parentes litteres super rebus magni momenti orta iam sunt, & ad presentes vigeant, litteres huiusmodi omnino cogantur, &c. referunt Fr. Emman. d.cap.237. num.2. vers. 1a segunda por se acabar un gran pleito. Aegid. de ConincK d. disput. 33. num. 45. Sanchez d. lib.8. disput. 19. num. 8. ybi num. 9. assertit quod ad hanc causam reducitur cultatio scandalorum inter cognatos, & num. 11. dicit similiter esse iustam dispensandi causam quando dispensatio est quasi remedium necessarium ad obviandum aliqui magno delicto.
16. Quinta. Quid cum dictus locus ad listus maris eius continuit in duas portas paristarum, & fidei Orthodoxa hostium expostus sit, propterea externi homines non ita liberenter, ut cum dicti loci habitatricibus contrahant, accedere velint, cupiant, &c. referunt Quarant. in summa Bullarij, verb. matrimoniales dispensationes.
17. Sexta. Cum autem Pater sancte nisi matrimonium inter Oratores contrahatur, dicta Oratrix innupta, & diffamata remaneret, graviaque exinde scandala possint vero similiiter exoriri, ideo, &c. referunt Sanchez dicit. libro 8. disputacione 19. num. 9.
18. Septima. Quidam dicta Oratrix vigeimum quartum annum excedens baculum virum paris conditionis cui nubere posset, non inuenit, &c. referunt Quarant. d. verb. matrimoniales dispensationes.
19. Octava. Conseruatio diutinarum in eadem cognatione ne causa dotis detrahantur ad aliam cognationis familiam, quando eae amplissime sunt, referunt Galleg. d. cap. 22. num. 11. cum sequentibus. Vega tom. 2. summa cap. 34. casu 167. Fr. Emman. d. cap. 237. conclus. 1. ins. 1. Aegid. de ConincK dicit. disput. 33. num. 49. Valer. Reginald. dicto lib. 31. num. 197.
20. Nona. Excellentia meritorum in Ecclesiam, siue dispensationem petentis, siue eius, cui pertinet, referunt Galleg. d. cap. 22. num. 17. Sanchez d. disput. 19. num. 32. Aegid. de ConincK d. disput. 33. num. 49. vers. 5. Galpar Hurtado dicto difficult. 3. num. 12.
21. Decima. Proles habita ex consanguinea quando bona fide suscepta est, referunt Petr. de Ledesma de matrimon. quib. 56. artic. ultim. ad fin. Gutier. canon. lib. 2. cap. 15. num. 107. Sanchez d. disput. 19. num. 33. Aegid. de ConincK d. disput. 33. num. 49. vers. 7.
6. Et gratis concedantur.] Dispensationes matrimoniales gratis concedendas esse, & non licere Episcopo, vel eius Vicario pro eis quicquam acceptare nec ratione taxe etiam ex immemoriali confuetudine, nec ratione sigilli, vel alicuius alterius rei, refert decifum Garc. de benef. part. 8. cap. 1. num. 77. ad 6. aduertens decretum illud, quod solet ponit in litteris dispensationum matrimonialium, vt nulli munerus, seu premii sponte accipi possit pro illarum executione, ita intelligendum esse ut neque Ordinarius ipse, neque eius Vicarius quicquam pro mercede laboris, quem ea in re susciperent, capere possent, notari vero pro examine testium, quartam aurei, seu ducati partem licet accipere possunt.
- Habere locum in compositionibus, non in mercede, 23. que pro Bullarum expeditione solvit, refert decifum Garc. d. part. 8. cap. 1. num. 100.
- Statuum concedens Episcopis vt certum quid possint accipere in causis commissarijs, non habere locum in dispensationibus matrimonialibus, etiam si factum sit in Synodo Provinciali, notarium autem quartam partem vnius ducati accipere posse, refert decifum Garc. d. part. 8. cap. 1. num. 104.
- Episcopum posse, sed non cogi, concedere litteras 24. dimissorias Ordinario inferiori pro examinandis testibus in executione dispensationis matrimonialis, posse autem cogere testes vt ad se veniant, argument. cap. statutum. §. inf. super de re script. in 6. refert decifum Garc. dicto part. 8. cap. 1. num. 116.
- Dispensationes matrimoniales directas Episcopo, & 25. eius Vicario generali, si Sedes vacare contingat, non posse per Vicarium capitularem expediti, contra Sanchez de matrimon. lib. 8. disput. 27. num. 29. cum sequentibus tenet Aldan. d. tit. 8. num. 56. attestans sic suisse decifum sub die 24. Maij 1621.
- ζ In secundo gradu numquam dispensetur, nisi inter maginos Principes.] Vide Henr. dicto libro 12. capitulo 3. §. 6. in commesso littera X. Sanchez dict. libro 8. disputacione 19. numero 5. Gutier. de matrimon. capitulo 128. numero 14. Zerol. in praxi Episcop. parte 1. verb. dispensatio. §. 2. ybi refert se videlicet dilpenfare inter Barones, & titulatos Regni Neapolitani, Aegid. de ConincK dict. disputacione 33. numero 44. ybi dicit hunc Tridentini locum intelligendum esse de gradu consanguinitatis, vel affinitatis orta ex legitimo matrimonio, quia in affinitate orta ex fornicatione, praesertim occulta, longe facilius dispensatur.

Matrimonium inter raptorem & raptam, an & quando irritum.

C A P V T VI.

1. Doctores de materia huius text. agentes.
2. Raptus non factus causa contrahendi matrimonii cum raptis, sed causa libidinis, minime dirimit matrimonium.
3. Raptus, quo femina inuictis parentibus, ipsa tamen consentiente rapitur, dirimit matrimonium.
4. Raptus quo femina corrupta, meretrice, vel in honesta raptiatur, dirimit matrimonium.
5. Raptus, quo femina rapit virum, non dirimit matrimonium.
6. Raptus propriæ sponsæ ipsa inuita non dirimit matrimonium.
7. Raptus non dirimit matrimonium si solis importunis precibus, aut pretio conducta femina extrahatur.
8. Raptus ut dicatur, requiritur traductio de loco ad locum.
9. Sponsalia celebrata inter raptorem & raptam inuicta sunt, dum raptus est in potestate raptoris.
10. Raptor si nubat sit infamis.
11. Raptor contrahens matrimonium cum raptus est omnino liberandus.
12. Raptore & fautores raptus dirimenti matrimonium excommunicatur ipso iure.
13. Pena infamia, & incapacitatis ad dignitates, ac obligationem dotandi raptam, & priuationem gradus clericalis, quando raptor, aut fautor est clericus, non incurritur ante sententiam iudicis.
14. Raptor siue matrimonium contrahat, siue non, teneatur ad decenter dotandam raptam arbitrio iudicis.

^a Cap. fin de rapt. vide Conc. Chalced. c. 26. c. eos & c. de pueris 36.

D Ecernit sancta Synodus, inter raptorem, & raptam, a quandiu ipsa in potestate raptoris manerit, & nullum posse consistere matrimonium. ^a Quod si raptus a raptore separata, & in loco tuto, & libero constituta, illum in virum habere consenserit, eam raptor in vxorem habeat, & nihil.